

Наталія ЛАДИНЯК,

orcid.org/0000-0002-3091-0772

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови

*Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна) ladyniakn@gmail.com*

Наталія ШЕРЕМЕТА,

orcid.org/0000-0002-7398-6734

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови

*Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна) sheremetanataliya@ukr.net*

Тетяна СУКАЛЕНКО,

orcid.org/0000-0002-5107-9914

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури
Державного податкового університету

(Ірпінь, Київська область, Україна) sukalenko78@gmail.com

МОВНІ ДЕВІАЦІЇ СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО МЕДІАПРОСТОРУ

У статті проаналізовано мовні девіації у медіатекстах сучасних регіональних видань. Джерелом фактажу обрано гіпермедіа Хмельниччини: «Вечірній Кам'янець», «Всім», «День за днем», «С уе.иа», «НГП иа.info», «Подольнин», «Проскурів», «Деро. иа». Під час збирання й аналізу матеріалу застосовано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання: аналіз, синтез, описовий метод (інвентаризація, інтерпретація й класифікація мовних одиниць). Використання контекстного аналізу дало змогу встановити семантичну специфіку мовних одиниць, у яких порушено норму.

Здійснено огляд праць українських та закордонних мовознавців із проблем вивчення мовних девіацій. Встановлено, що мовні девіації можуть бути спричинені недостатньою мовно-комунікативною компетентністю мовців, слугувати засобом досягнення комунікативної мети, використовуватися для привернення уваги читача, створення стилістичного ефекту (в художньому тексті).

З'ясовано поняття комунікативних і мових девіацій з погляду комунікативної лінгвістики. Мовні девіації розглянуто в широкому значенні як порушення норм і правил української літературної мови.

Акцентовано увагу на найпоширеніших випадках лексичних девіацій у медіатекстах сучасних регіональних ЗМІ Хмельниччини. Зокрема, проаналізовано випадки уживання слів у неприяманному їм значенні, плеоназми, тавтологію, а також лексичні девіації, зумовлені міжмовною інтерференцією. Встановлено, що уживання лексем у неприяманному їм значенні, плеонастичних словосполучень виявляє недостатню обізнаність мовця зі словниковим складом української мови. Проілюстровано високу частотність в аналізованих текстах лексичних інтерферем й запропоновано взірці їхнього редагування відповідно до норм сучасної української літературної мови.

Ключові слова: медіатекст, мовні девіації, мовна норма, лексичні девіації, регіональні ЗМІ.

Nataliia LADYNIAK,

orcid.org/0000-0002-3091-0772

*Candidate of Sciences in Philology, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University
(Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine) ladyniakn@gmail.com*

Nataliia SHEREMETA,

orcid.org/0000-0002-7398-6734

*Candidate of Sciences in Philology, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University
(Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine) sheremetanataliya@ukr.net*

Tetiana SUKALENKO,

orcid.org/0000-0002-5107-9914

*Doctor of Sciences in Philology, Professor;
Professor at the Department of Social Communications, Literature and Culture
State Tax University
(Irpın, Kyiv region, Ukraine) sukalenko78@gmail.com*

LINGUISTIC DEVIATIONS OF THE MODERN REGIONAL MEDIA SPACE

In the article the linguistic deviations in the media texts of contemporary regional publications are analyzed. The source of facts is the hypermedia of Khmelnytskyi region: «Vechirni Kamianets», «Vsim», «Den za dnem», «Ye.ua», «NGP ua.info», «Podolianyn», «Proskuriv», «Depo. ua». In the course of collecting and analysing the material, general scientific and special methods of scientific cognition have been applied: analysis, synthesis, descriptive method (inventory, interpretation and classification of language units). The use of contextual analysis made it possible to establish the semantic specificity of the language units in which the norm was violated.

A review of the works of Ukrainian and foreign linguists on the problems of studying language deviations was carried out. It has been established that linguistic deviations can be caused by insufficient linguistic and communicative competence of speakers, serve as a means of achieving a communicative goal, be used to attract the reader's attention, create a stylistic effect (in a literary text).

The concepts of communicative and linguistic deviations have been clarified from the point of view of communicative linguistics. Linguistic deviations are considered in a broad sense as a violation of the norms and rules of the Ukrainian literary language.

The attention is focused on the most common cases of lexical deviations in the media texts of modern regional media of Khmelnytskyi region. In particular, the cases of using words in an unusual meaning, pleonasm, tautology, as well as lexical deviations caused by interlingual interference are analysed. It has been defined that the use of lexemes in an uncharacteristic meaning and pleonastic phrases reveals the speaker's insufficient knowledge of the vocabulary of the Ukrainian language. The high frequency of lexical interference in the analysed texts is illustrated and samples of their editing in accordance with the norms of the modern Ukrainian literary language are suggested.

Key words: *media text, language deviations, language norm, lexical deviations, regional media.*

Постановка проблеми. Питання мовної культури українських ЗМІ є актуальним у сучасній лінгвістиці. Медіа впливають на формування мовленнєвих уподобань читачів, засвоєння ними правил літературної мови, зокрема її публіцистичного стилю, який «очолює ієрархію впливових функціональних сфер літературно-мовної практики» (Бибик, 2013: 30). Мова ЗМІ, разом з іншими чинниками (політикумом, розвитком лінгводидактики на національній державній літературно-мовній основі), сприяє уніфікуванню норм літературної мови, їхньому поширенню й

усвідомленню соціумом (Бибик, 2013: 30). Досі українська періодика, значною мірою мережева, не відповідає критеріям нормативності: медіатексти містять мовні девіації, що негативно впливає на споживачів інформації, які обирають за взірць мовлення автора газетного матеріалу. Мовне оформлення текстів українських регіональних гіпермедіа засвідчує порушення лінгвістичних норм на різних рівнях й потребує фахового редакторського втручання. З огляду на це, аналіз аномативів у текстах регіональних гіпермедіа потребує особливої уваги.

Аналіз досліджень. Проблему мовних девіацій розглянуто в працях Ф. С. Бацевича, Т. Г. Бондаренко, Л. В. Гмирі, А. О. Капелюшного, Ю. С. Макарець, О. Д. Пономаріва, А. Л. Чорній.

Українські та закордонні науковці загалом розглядають мовні девіації у різних лінгвістичних аспектах: 1) як порушення мовцем норм літературної мови, спричинене його недостатньою мовно-комунікативною компетентністю (Бацевич, 2007; Бондаренко, 2003; Голікова, 2014; Капелюшний, 2000; Макарець, 2018; Чорній, 2017): «відхилення (лат. *deviatio*, від лат. *devio* – відхиляюся) / варіативність суперечить нормі й належить до лінгвістичного елемента, вибраного поза стандартним діапазоном варіантів» (Ren, Yu, 2013: 86); 2) засіб досягнення комунікативної мети, навмисне відхилення від норми на рівні лінгвістичної форми з метою здивувати читача, привернути його увагу (Гмиря, 2018): інтерпретування девіації має не лише лінгвістичне значення, а й «містить комерційну та прагматичну цінність (наприклад, для рекламодавців) щодо вибору й застосування девіації» (Yaghubyan, 2020: 12); 3) стилістичний прийом у художньому тексті, коли письменник не дотримується правил стандартної мови; це один із способів досягнення художності мовлення (Нагач, 2020; Mansoor & Salman, 2021). Окрім того, мовні девіації розглядають з погляду практичної стилістики як джерело кодифікації норм (Пономарів, 2008, Фаріон, 2013).

Ф. С. Бацевич розрізняє поняття комунікативні й мовні девіації. Девіації, які пов'язані із недосагненням адресантом комунікативної мети, науковець вважає комунікативними. Мовні девіації є, на думку дослідника, виявом помилкового комунікативного акту: вони ґрунтуються на конфлікті між когнітивним і мовним, тобто «гнучким, мінливим способом мислення й формалізованим, узуалізованим способом його вираження засобами ідіоетнічної мови» (Бацевич, 2004: 214). Погоджуємося із тлумаченням мовних девіацій як висловлень, які містять відхилення від норм функціонування мовної системи: «девіація мовна – тип комунікативної невдачі чи збою у спілкуванні (зокрема у міжкультурному), причиною яких є недостатня мовна компетенція учасників» (Бацевич, 2007). До них належать помилки, неточності, обмовки, описки тощо, «пов'язані зі специфікою лексичної та граматичної семантики мови, якою відбувається спілкування» (Бацевич, 2007). Поряд із терміном «мовні девіації» уживаємо синонімічні поняття аномативи та мовні помилки, оскільки вони пов'язані з порушенням норм літературної мови.

Мета статті – проаналізувати мовні девіації у медіатекстах сучасних регіональних видань, встановити шляхи вирішення проблеми.

Джерельною базою дослідження послуговували тексти регіональних гіпермедіа Хмельниччини («Вечірній Кам'янець», «Всім», «День за днем», «Є ує.ua», «НГП ua.info», «Подоланин», «Проскурів», «Деро. ua»).

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз медіатекстів мережевої періодики Хмельниччини виявив мовні девіації на різних рівнях. Спостережено значну кількість лексичних аномативів, які спотворюють зміст або дублюють інформацію. До них зараховуємо вживання слів у непритаманному значенні, плеоназми, тавтологію, а також лексичні девіації, зумовлені міжмовною інтерференцією.

Уживання лексем у непритаманному їм значенні виявляє недостатню обізнаність мовця зі словниковим складом української мови. Зокрема, в реченні «*Якщо даремно витратити час, спеціально шукаючи місцевих «тролів», то можна буде знайти ще близько 10 професійних представників цієї інтернет-раси*» (Вечірній Кам'янець, 06.05.2018) лексема *даремно* вжита недоречно, оскільки зворот *витратити час* означає *марнувати*, тобто 'даремно, без користі витратити гроші, майно тощо' (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005: 648). В іншому контексті «*Але якщо ви цього не зробите, залучите фінансові проблеми до вашого будинку*» (Вечірній Кам'янець, 24.11.2021) помилково ужито слово *залучати*, яке має значення 'заохочувати, спонукати кого-небудь брати участь у чомусь' (ВТССУМ, 2005: 403). Зредагована конструкція: *Але якщо ви цього не зробите, матимете фінансові проблеми*. Речення «*Кожен має власти свій пазл для перемоги*»: як кийівські підприємці волонтерять на Хмельниччині (Є ує.ua, 28.07.2022) містить зворот *власти свій пазл*, що є, на нашу думку, невдалим поєднанням мовного штампу з російської: *зробити свій внесок* (калька – *зробити свій вклад*) та перифразу *пазл перемоги*. Правильним, на нашу думку, є зредагований варіант: «*Кожен / кожна [пам'ятаймо про гендерну симетрію, адже йдеться про підприємців] має докластися до перемоги*»: як кийівські підприємці волонтерять на Хмельниччині».

Виявами мовної надмірності в медіатекстах є плеоназми й тавтологія. Плеоназми структурно обтяжують висловлення, є семантично порожніми (Бондаренко, 2003: 15): *Ось так один за одним збігли роки, і на календарі Михайла Івановича замайоріла ювілейна цифра 70, яку він відмічає*

в лютому місяці 2021 року (Вечірній Кам'янець, 17.02.2021); *Якщо експедиція тривала довгий період часу, спелеологи жили під землею – у підземних базових таборах* (Є уе.ua, 23.05.2023); *У двох словах, бонус лояльності буде запропонований гравцям, які грали в казино протягом певного часу* (День за днем, 28.12.2022). Плеонастичні словосполучення в лютому місяці, тривалий (тривалий) період часу, у більшості випадків, в двох словах потребують редагування: в лютому, тривалий час, двома словами, здебільшого.

Тавтологію спостережено: 1) у конструкціях, де поєднанні іншомовні та питома українські слова: *У неї був і контроль, і нагляд, і дозвільні процедури* (Вечірній Кам'янець, 24.06.2020) (контроль і нагляд є міжмовними синонімами, оскільки з фр. controle – перевірка, нагляд); 2) у контекстах, які містять повторення однакових або спільнокореневих одиниць: *У повідомленні йдеться про те, що до відомства надійшло інформаційне повідомлення, отримане по системі швидкого оповіщення щодо харчових продуктів та кормів* (Подільські вісті, 08.09.2021); *Будуються нові дороги, відкриваються нові освітні та спортивні заклади, а тепер ще й з'явилися улюблені заклади й магазини, які полюбили чи не всі хмельничани* (Є уе.ua, 23.09.2021). Повторювані лексеми доречно замінити іншими або вилучити, не змінюючи змісту висловлення, наприклад, речення *«Для цього, інформують у системі безоплатної правової допомоги, потрібно: для початку – звернутися письмово із заявою до роботодавця з вимогою виплатити заробітну плату* (Подільські вісті, 13.05.2021) зредагуємо: *Для цього, інформують у системі безоплатної правничої допомоги, потрібно насамперед написати заяву роботодавцеві з проханням сплатити заробітну плату.*

Частотними девіаціями у мові мережевих ЗМІ Хмельниччини є кальки, які зумовлені міжмовною інтерференцією. Інтерферентні зрушення в семантиці слів відбуваються здебільшого внаслідок калькування з російської мови, коли мовець (автор допису) через брак знань порушує норми української літературної мови. В аналізованих медіатекстах зафіксовано різноманітні лексичні інтерфедеми, наприклад, у реченні *«Якщо є попит, буде і пропозиція – кажуть свідущі в комерції люди і таки мають рацію»* (Проскурів, 09.07.2015) лексема *свідущі* є калькою російської *сведущие*, тобто *обізнані, знавці*, якими й варто її замінити. В іншому реченні *«Якщо все було зроблено вірно, то на приладовій панелі повинні будуть загорятися справні індикатори від «А» до «Я»...»* (Вечірній Кам'янець, 04.08.2020) ужито

слово *вірно* замість *правильно*. Лексеми *вірно* (прислівник до *вірний*) застосовують для позначення щирості почуттів. Коли йдеться про доречність дій, безпомилковість застосовуємо слово *правильно* – прислівник до *правильний* зі значенням 'який відповідає дійсності, істинний; безпомилковий' (ВТССУМ, 2005: 1100). Зредагована конструкція: *все зроблено правильно*.

У заголовку статті *«На Хмельниччині виявили та попередили порушення у трьох публічних закупівлях»* (Вечірній Кам'янець, 03.06.2024) лексема *попередили* використана у неприйнятному їй в українській мові значенні, оскільки є калькою з російської *предупредили*. Щоб не помилитися, потрібно вжити звичне українське *запобігли*, тобто 'не допустили, заздалегідь відвернули що-небудь неприємне, небажане' (ВТССУМ, 2005: 414). Варто уникати плеоназму *виявили та попередили*, адже якщо запобігли правопорушенням, то їх заздалегідь виявили. Тому рекомендуємо скоригувати заголовок так: *«На Хмельниччині запобігли порушенням у трьох публічних закупівлях»*.

Окрім того, спостережено конструкції з українізованими формами російських дієслів, уживання яких не відповідає лексичним нормам української літературної мови: *входити до* (рос. *входит в*) – нормативне *належати до, відмінити* (рос. *отменить*) – *скасувати; доказувати* (рос. *доказывать*) – *доводити; приступати до* (рос. *приступать к*) – *розпочинати; нараховувати* (рос. *насчитывать*) – *налічувати, складати* (рос. *составлять*) – *становити* (якщо йдеться про кількісний показник). Зокрема, потребують редагування текстові фрагменти: *Так, середньооблікова чисельність штатних працівників за I квартал 2023 складала 440. У цей же період цього року у медзакладі нараховувалося 375 осіб. Тобто, звільнилося 65 людей* (Всім, 03.07.2024). Вважаємо за доречне написати: *Середньооблікова кількість штатних працівників за I квартал 2023 року становила 440 осіб. У цей же період 2024 року в медзакладі їх налічувалося 375. Тобто, звільнилося 65 осіб.*

Значна кількість медіатекстів мережевих ЗМІ Хмельниччини містить дієслово *включати* у різних граматичних формах і похідні прийменники *включаючи, включно*. Ми виявили високу частотність їхнього уживання за 2023–2024 р. у виданнях *«День за днем»* (224 статті), *«Є уе.ua»* (96 дописів), *«Деро. ua»* (88 статей). Зазначені вище анормативи спричинені кальками з рос. *включить в, включая, включительно*. Правильне уживання українських лексем замість некодифікованих залежатиме від контексту:

1) містити 'мати в собі, у своєму складі' (ВТССУМ, 2005: 679): *Тому вирішив організувати тур, який **включатиме** розповідь про ремісництво в Кам'янці, відвідини майстер-класів, надання учасникам знання про базові техніки* (Подольнян, 02.05.2024). – *Тому вирішив організувати тур, який міститиме розповідь про ремісництво <...>*;

2) охоплювати 'мати у своєму складі, долучати до свого складу' (ВТССУМ, 2005: 870): *Робота QA спеціаліста **включає** різноманітні завдання, від ручного тестування до автоматизації, що робить цю професію цікавою та динамічною* (День за днем, 24.07.2024). – *Робота QA-фахівця є цікавою й динамічною: вона охоплює різноманітні завдання, від ручного тестування до автоматизації*;

3) передбачати 'мати що-небудь своєю умовою або передумовою, виходити з чогось, ґрунтуватися на чому-небудь' (ВТССУМ, 2005: 907): *Заробітна плата QA спеціалістів є конкурентоспроможною та часто **включає** бонуси за успішне виконання проектів* (День за днем, 24.07.2024). – *Заробітна плата QA-фахівців є конкурентоспроможною й здебільшого передбачає отримання бонусів за успішне виконання проектів*;

4) долучати 'додавати приєднувати до чого-небудь' (ВТССУМ, 2005: 314): *Також збори ухвалили рішення рекомендувати АМУ **включити** до правління представників районних та обласних рад* (Проскурів, 17.02.21). – *Також збори ухвалили рішення рекомендувати АМУ долучити до правління представників районних та обласних рад*;

5) додавати 'давати на додаток до чого-небудь, добавляти' (ВТССУМ, 2005: 311): *Вісім продуктів з магнієм, які потрібно **включити** в раціон для поліпшення здоров'я* (Вечірній Кам'янець, 16.12.2019). – *Вісім продуктів із магнієм, які потрібно додати до раціону для поліпшення здоров'я*.

Лексеми виключно, виключаючи в українській мові мають нормативні відповідники винятково, лише, окрім: *Щоправда, дозвіл цих країн стосується **виключно** боїв на Харківському напрямку* (Вечірній Кам'янець, 03.06.2024). – *Щоправда, дозвіл цих країн стосується винятково боїв на Харківському напрямку; Прописка дитини до 14 років може бути здійснена **виключно** за місцем реєстрації одного з батьків* (Проскурів, 28.07.2021) – *Прописка дитини віком до 14 років може бути здійснена лише за місцем реєстрації одного з батьків; Серед інших умов – першочергове право орендаря на викуп і можливість купівлі нерезидентами (**виключаючи** представників*

країни-агресора) тільки через реєстрацію компанії резидента в Україні (Вечірній Кам'янець, 19.09.2019). – *Серед інших умов – першочергове право орендаря на викуп і можливість придбання нерезидентами (окрім представників країни-агресора) <...>*.

Буквальний переклад російських стійких словосполук призводить до виникнення анормативних штампів: *Мова йде про 4112 медпрацівників* (НГП ua.info, 26.05.2020) – *треба йдеться про; Дізнавайтесь, які нові правила **вступають в дію** в останній місяць літа 2022* (Всім, 31.07.2022) – *правильно набувають чинності; Форма оплати банківською картою дуже популярна, **головним чином**, завдяки зручності, яку вона надає* (НГП ua.info, 30.11.2020) – *варто замінити на **головно**, здебільшого чи переважно; По крайній мірі вартість розмитнення не повинна бути більше ніж коштує сам автомобіль* (Вечірній Кам'янець, 03.05.2019), *тобто **принаймні**; Більше того, 3 липня на сайті Верховної Ради з'явилася електронна петиція про збір підписів за те, щоб Чемеровецька ОТГ приєдналася до Кам'янець-Подільського району* (НГП ua.info, 10.07.2020) – *уживаймо навіть більше, ба більше, ще більше* (Фаріон, 2013: 313); *Думаю, що це був банальний популізм, який **в кінці кінців** ляже додатковим фінансовим тягарем на кожного українця* (Проскурів, 13.08.2020) – *маємо на увазі **врешиті-решт**, зрештою, кінець кінцем; Досі влада чи то не хотіла, чи не наважувалася **вступити в реальну боротьбу** з будівельниками, які порушують закон* (Проскурів, 09.03.2016) – *слухно **стати до боротьби** з* (Фаріон, 2013, с. 316).

Висновки. Значна кількість лексичних девіацій, зокрема уживання скалькованих зворотів, а також інших анормативів у медіатекстах мережових ЗМІ Хмельниччини засвідчує нагальну потребу підвищення рівня мовленнєвої культури авторів дописів, вимагає пильної уваги коректорів й редакторів не лише до змісту, а й мовного оформлення новинного матеріалу. Неухильне дотримання норм сучасної української літературної мови, поряд із поданням достовірної інформації й дотриманням правил журналістської етики, має стати визначальним мірилом діяльності кожного українського ЗМІ.

Перспективу використання матеріалів дослідження вбачаємо у подальшому вивченні морфологічних, синтаксичних, орфографічних, пунктуаційних девіацій, упорядкуванні довідкових видань для журналістів / журналісток й усіх, хто прагне високої культури спілкування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 344 с.
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.
3. Бирик С. П. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення: комунікативно-прагматичний та нормативний аспекти: дис... д-ра філол. наук: 10.02.01. Київ, 2013. 386 с.
4. Бої за райони. *НПП ua.info*. 10.07.2020. вебсайт. URL: <http://surl.li/heprwc> (дата звернення: 20.07.2024).
5. Бондаренко Т. Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08. Київ, 2003. 18 с.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови [ВТССУМ] / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.
7. Вісім продуктів з магнієм, які потрібно включити в раціон. *Вечірній Кам'янець*. 16.12.2019. вебсайт. URL: <http://surl.li/giignw> (дата звернення: 28.07.2024).
8. Вони приносять біду і злидні. *Вечірній Кам'янець*. 24.11.2021. вебсайт. URL: <http://surl.li/zawvhw> (дата звернення: 10.07.2024).
9. Гмиря Г. В. Мовно-комунікативні девіації в сучасних українських інтернет-новинах. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 27. С. 193–197.
10. Голікова Н.С. Мовно-комунікативні девіації в українському соціокультурному просторі. *Ukrainian sense*. 2014. С. 15–27.
11. Для чого потрібна банківська картка. *НПП ua.info*. 30.11.2020. вебсайт. URL: <http://surl.li/agswil> (дата звернення: 22.07.2024).
12. Зоряні шляхи Михайла Бойка. *Вечірній Кам'янець*. 17.02.2021. вебсайт. URL: <http://surl.li/rdwitb> (дата звернення: 12.07.2024).
13. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. 2-ге вид., доп. й опрац. Київ: Українська книга, 2000. 480 с.
14. Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок. Львів: ПАІС, 2000. 68 с.
15. «Кожен має вкласти свій пазл для перемоги»: як київські підприємці волонтерять на Хмельниччині. *Є ує.ua*. 28.07.2022. вебсайт. URL: <http://surl.li/tqfysl> (дата звернення: 10.07.2024).
16. Коли у серці є надія. *Подільські вісті*. 03.03.2016. вебсайт. URL: <http://surl.li/xfnkn> (дата звернення: 16.07.2024).
17. Макарець Ю. С. До питання про девіативність текстів українських інтернет-ЗМІ (на прикладі інтернет-видання «Українська правда»). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. № 32. Т. 3. С. 72–76.
18. На Кам'яниччині вчоргове виявили стихійне сміттєзвалище. *Вечірній Кам'янець*. 22.11.2021. вебсайт. URL: <http://surl.li/yuvueog> (дата звернення: 15.07.2024).
19. Нам потрібно відмовитися від старих стереотипів у взаєминах громади та влади. *Проскурів*. 09.03.2016. вебсайт. URL: <http://surl.li/dkzmjf> (дата звернення: 20.07.2024).
20. На Хмельниччині коронавірусом уже заразився кожен восьмий медпрацівник. *НПП ua.info*. 26.05.2020. вебсайт. URL: <http://surl.li/ilrsqq> (дата звернення: 11.07.2024).
21. Обдурили інвалідів... *Проскурів*. 09.07.2015. вебсайт. URL: <http://surl.li/jgihhi> (дата звернення: 16.07.2024).
22. Олександра Симчишина обрали головою регіонального відділення АМУ. *Проскурів*. 16.12.2019. вебсайт. URL: <http://surl.li/dxuoht> (дата звернення: 28.07.2024).
23. Печера Атлантида: таємниці підземних лабіринтів. *Є ує.ua*. 23.05.2023. вебсайт. URL: <http://surl.li/pmuvlv> (дата звернення: 18.07.2024).
24. Пономарів О. Д. Культура слова. Мовностилістичні поради. Київ: Либідь, 2008. 240 с.
25. Посібник з бонусів онлайн-казино. *День за днем*. 28.02.2022. вебсайт. URL: <http://surl.li/ffuevs> (дата звернення: 12.07.2024).
26. Реформа ДАБІ. *Вечірній Кам'янець*. 24.06.2020. вебсайт. URL: <http://surl.li/abbauc> (дата звернення: 12.07.2024).
27. Топ-5 улюблених закладів хмельничан, які цієї осені відкриваються на Озерній. *Є ує.ua*. 23.09.2021. вебсайт. URL: <http://surl.li/hhfbks> (дата звернення: 20.07.2024).
28. Туриста зустріли ремісницькими активностями. *Подільщина*. 02.05.2024. вебсайт. URL: <http://surl.li/zzknij> (дата звернення: 25.07.2024).
29. Увага! Напої HELL FOCUS токсичні. *Подільські вісті*. 08.09.2021. вебсайт. URL: <http://surl.li/hqqcgr> (дата звернення: 12.07.2024).
30. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): монографія. 3-тє вид., допов. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 331 с.
31. Хто засновник фабрики тролів у Кам'янці-Подільському? *Вечірній Кам'янець*. 06.05.2018. вебсайт. URL: <http://surl.li/wkgyae> (дата звернення: 10.07.2024).
32. Чому все ще актуально почати навчатись на QA у 2024 році. *День за днем*. 24.07.2024. вебсайт. URL: <http://surl.li/sigcgc> (дата звернення: 24.07.2024).
33. Чорній А. Л. Мовні девіації як критерій комунікативної компетентності посередника. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. Вип. 30(1). С. 132–134.
34. Шістдесят п'ять працівників звільнилися з Хмельницького перинатального центру. *Всім*. 03.07.2024. вебсайт. URL: <http://surl.li/nekсуо> (дата звернення: 16.07.2024).
35. Haque N. Exploring the Language of poetry through Deviation. *International Journal of English and Literature*. 2021. Vol. 11, Issue 2. pp. 139–146.

36. Mansoor M., Salman Y. Linguistic Deviation in Literary Style. *Cihan University-Erbil Journal of Humanities and Social Sciences*. 2020. Vol. 4, Issue 1. pp. 7–16.
37. Ren Ch., Yu H. Language Deviation in English Advertising. *Studies in Literature and Language*. 2013. Vol. 7. No 2. pp. 85–89.

REFERENCES

1. Batsevych, F. S. (2009) *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky* [Basics of communicative linguistics]. Kyiv: Academia. 344. [in Ukrainian].
2. Batsevych, F. S. (2007) *Slovyk terminiv mizhkulturnoi komunikatsii* [Dictionary of terms of intercultural communication]. Kyiv: Dovira. 205 [in Ukrainian].
3. Bybyk, S. P. (2013) *Usna literaturna mova v ukrainskii kulturi povsiakdennia: komunikatyvno-prahmatychni ta normatyvnyi aspekty* [Oral literary language in Ukrainian culture of the everyday life: communicative-pragmatic and normative aspects]: dys... d-ra filol. nauk: 10.02.01. Kyiv. 386. [in Ukrainian].
4. *Boi za raiony* [Battles for the districts]. *NGP ua.info*. Available at: <http://surl.li/heprwc> (accessed 20 July 2024). [in Ukrainian].
5. Bondarenko, T. H. (2003) *Typolohiia movnykh pomylok ta yikh usunennia pid chas redahuvannia zhurnalistskykh materialiv* [Typology of Language Mistakes and the way to Correct them while Editing journalistic materials]: avtoref. dys... kahd. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv. 18. [in Ukrainian].
6. Busel, V. T. (ed.) (2005) *Velykyi tлумachnyi slovyk suchasnoi ukrainskoi movy* [Large Explanatory Dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv; Irpin: Perun. 1728. [in Ukrainian].
7. *Visim produktiv z mahniem, yaki potribno vkluchyty v ratsion* [8 magnesium-rich foods that you have to add to your diet]. *Vechirni Kamianets – Evening Kamianets*. Available at: <http://surl.li/guignw> (accessed 28 July 2024). [in Ukrainian].
8. *Vony prynosiat bidu i zlydni* [They bring troubles and poverty]. *Vechirni Kamianets – Evening Kamianets*. Available at: <http://surl.li/zawvhv> (accessed 10 July 2024). [in Ukrainian].
9. Hmyria, H. V. (2023) *Movno-komunikatyvni deviatsii v suchasnykh ukrainskykh internet-novynakh* [Linguistic and communicative deviations in modern Ukrainian internet news]. *Zakarpatski filolohichni studii. – Transcarpathian Philological Studies*, 27. 193–197. [in Ukrainian].
10. Holikova, N. S. (2014) *Movno-komunikatyvni deviatsii v ukrainskomu sotsiokulturnomu prostori* [Linguistic and communicative deviations in the Ukrainian socio-cultural space]. *Ukrainian sense*, 1. 15–27. [in Ukrainian].
11. *Dlia choho potribna bankivska kartka* [Why do you need a bank card?]. *NGP ua.info*. Available at: <http://surl.li/agswil> (accessed 22 July 2024). [in Ukrainian].
12. *Zoriani shliakhy Mykhaila Boika* [Mykhailo Boiko's Star trek]. *Vechirni Kamianets – Evening Kamianets*. Available at: <http://surl.li/rdwitb> (accessed 12 July 2024). [in Ukrainian].
13. Karavanskyi S. (2000) *Praktychnyi slovyk synonimiv ukrainskoi movy* [A practical dictionary of synonyms of the Ukrainian language]. Kyiv: Ukrainska knyha. 480. [in Ukrainian].
14. Kapeliushnyi A. O. (2000). *Typolohiia zhurnalistskykh pomylok* [Typology of journalistic errors]. Lviv: PAIS. 68. [in Ukrainian].
15. «Kozhen maie vklasty svii pazl dlia peremohy»: yak kyivski pidpriemytsi volonteriat na Khmelnychchyni [Everyone has to put their own puzzle to win: how Kyiv women entrepreneurs volunteer in the Khmelnytsky region]. *Ye.ua*. Available at: <http://surl.li/tqfysl> (accessed 10 July 2024). [in Ukrainian].
16. *Koly u sertsii ye nadiia* [There is hope in the heart]. *Podilski visti – Podilsky news*. Available at: <http://surl.li/xflnkn> (accessed 16 July 2024). [in Ukrainian].
17. Makarets, Yu. S. (2018) *Do pytannia pro deviatyvni tekstiv ukrainskykh internet-ZMI (na prykladi internet-vydannia «Ukrainska pravda»)* [On the issue of the deviation of Ukrainian Internet media texts (on the example of Internet edition «Ukrayinska Pravda»)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanities University*, 3(32). 72–76. [in Ukrainian].
18. *Na Kamianechchyni vcherhove vyiavyly stykhiine smittiezvalyshche* [A spontaneous dump has once again been found in Kamianechchyna]. *Vechirni Kamianets – Evening Kamianets*. Available at: <http://surl.li/yvueog> (accessed 16 July 2024). [in Ukrainian].
19. *Nam potribno vidmovytsia vid starykh stereotypiv u vzaiemnykh hromady ta vlady* [We have to abandon old stereotypes in the relationship between society and government]. *Proskuriv*. Available at: <http://surl.li/dkzmjf> (accessed 20 July 2024). [in Ukrainian].
20. *Na Khmelnychchyni koronavirusom uzhe zarazyvsia kozhen vosmyi medpratsivnyk* [Every 8th healthcare worker has already been infected with coronavirus in the Khmelnytsky region]. *NGP ua.info*. Available at: <http://surl.li/ilrsqq> (accessed 11 July 2024). [in Ukrainian].
21. *Obduryly invalidiv...* [People with Disabilities were deceived]. *Proskuriv*. Available at: <http://surl.li/jgihhi> (accessed 16 July 2024). [in Ukrainian].
22. *Oleksandra Symchyshyna obraly holovoioi rehionalnoho viddilennia AMU* [Olexandr Symchyshyn was elected the chairman of the regional department at the AUC]. *Proskuriv*. Available at: <http://surl.li/dxuobt> (accessed 28 July 2024). [in Ukrainian].
23. *Pechera Atlantyda: taiemnytsi pidzemnykh labiryntiv* [Atlantyda Cave: Secrets of the Underground Labyrinths]. *Ye.ua*. Available at: <http://surl.li/pmuvlv> (accessed 18 July 2024). [in Ukrainian].
24. Ponomariv, O. D. (2008). *Kultura slova. Movnostylistychni porady* [Culture of the world. Linguistic tips]. Kyiv: Lybid. 240. [in Ukrainian].

25. Posibnyk z bonusiv onlain-kazyno [Guide on online casino bonuses]. *Den za dnem – Day after day*. Available at: <http://surl.li/ffuevs> (accessed 12 July 2024). [in Ukrainian].
26. Reforma DABI [SIAUPU reform]. *Vechirni Kamianets – Evening Kamianets*. Available at: <http://surl.li/abbauc> (accessed 12 July 2024). [in Ukrainian].
27. Top-5 uliublenykh zakladiv khmelnychan, yaki tsiiei oseni vidkryvaiutsia na Ozernii. [Top 5 favorite establishments of Khmelnytskyi residents that will be opening in the Ozerna district this fall]. *Ye.ua*. Available at: <http://surl.li/hhfbks> (accessed 20 July 2024). [in Ukrainian].
28. Turysta zustrily remisnytskymy aktyvnostiamy [The tourist was greeted with handicraft activities]. *Podoliany*. Available at: <http://surl.li/zzkni> (accessed 25 July 2024). [in Ukrainian].
29. Uvaha! Napoi HELL FOCUS toksychni [Warning! HELL FOCUS drinks are toxic]. *Podilski visti – Podilski news*. Available at: <http://surl.li/hqqcgr> (accessed 12 July 2024). [in Ukrainian].
30. Farion, I. D. (2013) *Movna norma: znyshchennia, poshuk, vidnova (kultura movlennia publicnykh liudei)* [Language norm: destruction, search, restoration (culture of speech of public people)]. Ivano-Frankivsk: Misto NV. 331. [in Ukrainian].
31. Khto zasnovnyk fabryky troliv u Kamiansi-Podilskomu? [Who is the founder of the troll factory in Kamianets-Podilskyi?]. *Vechirni Kamianets – Evening Kamianets*. Available at: <http://surl.li/wkryae> (accessed 10 July 2024). [in Ukrainian].
32. Chomu vse shche aktualno pochaty navchatys na QA u 2024 rotsi [Why it's still relevant to start studying QA in 2024]. *Den za dnem – Day after day*. Available at: <http://surl.li/sigecg> (accessed 24 July 2024). [in Ukrainian].
33. Chornii, A. L. (2017) *Movni deviatsii yak kryterii komunikatyvnoi kompetentnosti poserednyka* [Language deviations as the criterion of communicative competence of negotiator]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanities University*, 1(30). 132–134. [in Ukrainian].
34. Shistdesiat piat pratsivnykiv zvilnylosia z Khmelnytskoho perynatalnoho tsentru [Sixty-five employees retired from Khmelnytsky perinatal center]. *Vsim – To everyone*. Available at: <http://surl.li/nekso> (accessed 16 July 2024). [in Ukrainian].
35. Haque, N. (2021) Exploring the Language of poetry through Deviation. *International Journal of English and Literature*, 2(11). 139–146.
36. Mansoor, M., Salman, Y. (2020) Linguistic Deviation in Literary Style. *Cihan University-Erbil Journal of Humanities and Social Sciences*, 1(4). 7–16
37. Ren, Ch., Yu, H. (2013) Language Deviation in English Advertising. *Studies in Literature and Language*, 2 (7). 85–89.